

Іпатій А. В., магістрант 2 курсу
спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія),
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м. Берегове
Щука Г.П., д.пед.наук, професор,
професор кафедри географії та туризму,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м. Берегове

КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА РОБОТА: ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ ШКОЛЯРІВ

Важливість шкільних краєзнавчих екскурсій, як форми організації навчально-виховної роботи з учнями, спрямована на вивчення школярами при керівній ролі вчителя явищ, процесів, об'єктів через безпосереднє їх сприймання і спостереження в конкретному середовищі – природному або виробничому, не вимагає обґрунтування. [1] Останні десять років увага до шкільного краєзнавчого руху є незначною. Зменшення інтересу почалося ще до пандемії Covid-19 та посилення російської агресії у 2022 році. [3, с. 83] Серед основних причин, які стримують використання екскурсій у навчальному процесі науковцями називаються недостатня методична підготовка педагогів, відсутність додаткового фінансування цієї діяльності, незацікавленість школярів тощо.

Методологія. Дослідження мало дві основні частини, перша з яких це анкетне опитування. Це був основний метод збору інформації. Впродовж 11–15 березня 2024 року опитування здобувачів загальної середньої освіти. В опитуванні взяли участь 107 учнів 9–11 класів Берегівського ліцею №5 з поглибленим вивченням англійської мови імені Тараса Шевченка (Закарпатська область). Опитувальник створено за допомогою онлайн форми Google Forms.

Другою частиною дослідження стало безпосереднє проведення краєзнавчо-туристського походу в гірську місцевість. Тут були використані методи: спостереження – велося під час екскурсії для вивчення поведінкових реакцій учнів, рівня їхньої залученості, зацікавленості та взаємодії в групі. Особлива увага приділялася рівню активності, ініціативності та загальному емоційному тлумаченню досвіду. Метод анкетування після заходу – дозволив зафіксувати враження учнів безпосередньо після походу. Опитувальник був спрямований на виявлення рівня задоволеності організацією екскурсії, безпеки, новизни досвіду, а також готовності брати участь у подібних заходах у майбутньому. Метод аналізу та рефлексії включав підсумкове обговорення з учасниками з метою зібрати якісний зворотний зв'язок, почути пропозиції щодо поліпшення та оцінити потенціал таких заходів у контексті розвитку позашкільної активності.

Результати. Результати дають можливість визначити рівень зацікавленості учнів в організації шкільних краєзнавчих екскурсій. Важливим є актуальність даного дослідження, оскільки в сучасних умовах це

питання рідко піднімається. Проведене дослідження засвідчило високу ефективність організації позанавчальної діяльності, зокрема навчально-пізнавального походу в гори. Згідно з результатами анкетування та спостережень, учні висловили щире захоплення участю в екскурсії, позитивно оцінили її змістове наповнення, організацію, а також атмосферу взаємодії у колективі.

Висновок. Таким чином, незважаючи посилення ролі гаджетів та соціальних мереж у житті сучасних учнів, значна частина з них має незадоволену потребу в активних формах організації дозвілля та проявляє інтерес до природи. Також опитані виразили бажання, щоб у ліцей збільшив кількість шкільних екскурсій.

Відповіді вказують на те, що екскурсії проводилися в позанавчальний час і мали більше рекреаційний та розважальний характер. Проблему реалізації когнітивної функції навчальної екскурсії буде розглянуто в наших подальших дослідженнях.

Перелік використаних джерел

1. Горбачьо І. Підготовка майбутніх педагогів до туристичного супроводу шкільних екскурсій. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 75, том 1. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-1-41>
2. Щука Г. П., Сокол Т. Г., Гергей Л. Б. Підготовка учителів географії до використання екскурсій в навчальному процесі. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 65. Т. 1. С. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.1.17>

УДК 711.455 Яремче|711.5(477.86)

Клапчук В.М., д.і.н., професор,
завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗОНИ НАУКОВО-ЕКОЛОГО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ КУОРТУ «ЯРЕМЧЕ»

На території Яремчанської територіальної громади (11313,897 га) нами виокремлено 13 функціональних зон (табл. 1). При цьому не враховано землі МО України, що перебувають під грифом «таємно».

Таблиця 1 – Функціональні зони Яремчанської ТГ

№ з/п	Функціональні зони	Площа, га
1	Заповідна зона Карпатського національного природного парку	509,2448
2	Зона рік	64,8532
3	Зона прибережних захисних смуг	304,4698
4	Зона регульованої рекреації Карпатського національного природного парку	2028,1494
5	Зона рекреаційного призначення	101,9866